

Torah from Around the World

Een mens heeft de plicht zich uit te spreken, wanneer zijn woorden gehoor zullen vinden, maar moet er het zwijgen toe doen, wanneer hij weet dat zijn woorden zullen worden genegeerd.

Talmoed, Jevamot 65b

Sjabbat 17 augustus 2019 / 16 Av 5779, *Sjabbat Nachamoe*, Wa'etchanan,
Dewariem/Deuteronomium 3:23 - 7:11

Tanach blz. 357 - 366

Haftara: Jesjaja 40:1 - 26

Tanach blz. 865 - 867

vertaler: Renée Simons

Commentaar: Rabbijn dr. Rachel Sabath Beit-Halachmi, docent aan het Hebrew Union College/Jewish Institute of Religion te Cincinnati.

Oorspronkelijke Engelse tekst: <https://reformjudaism.org/learning/torah-study/va-etchanan/learning-about-life-learning-torah>

Over het leven leren door de Tora te bestuderen

„Prent ze uw kinderen in en spreek er steeds over, ...” (Dewariem 6:7)

Terwijl we over van alles en nog wat van mening verschillen, zijn wij religieuze joden het over één ding volkomen eens: het bestuderen van de Tora is van het grootst mogelijke belang. Van de Openbaring van de Tien Woorden in de Sinaï tot de eerste openbare lezing van de Tora ten tijde van

Ezra en Nechemja, van het bestuderen van de Talmoed in Babylonië en daarna in Europa, en nu vooral in Israël en Noord Amerika: in het joodse leven en de joodse cultuur staat het niet-ophoudende onderzoek naar de spirituele en intellectuele betekenis van onze oude geschriften centraal.

Maar wat verstaan we precies onder het bestuderen van de Tora? Waarom zouden we ons nog steeds bezig houden met zo'n archaische tekst? Sinds het begin van de moderne tijd is de Tora-studie aanmerkelijk verbreed en omvat nu ook historische, taalkundige en ethische vraagstukken. Nieuwe openheid naar meer wereldlijke interesses, een steeds drukker leven en een wildgroei aan allerlei andere intellectuele bezigheden, maken dat de waardevolheid van de Tora-studie niet langer vanzelfsprekend is. De opkomst van moderne stromingen binnen het Jodendom betekende een drastische verandering van methodologie en een heel ander soort bevraging van deze teksten.

Hoewel de Tora nog wel als 'heilig' wordt beschouwd, maar niet noodzakelijkerwijs als van goddelijke oorsprong, zijn ook haar geboden niet meer vanzelfsprekend. Gegeven de historisch-kritische vraagstukken omtrent het waarheidsgehalte van de Tenach en de religieuze twijfel over de oorsprong ervan, vraagt men zich af waarom men zich nog zou moeten bezighouden met het bestuderen van de Tora. Veel nu levende joden zetten vraagtekens bij de noodzaak, de betekenis en aard van de Tora-studie.

Vanuit onze traditie zijn er verschillende antwoorden mogelijk. Deze kunnen worden gerangschikt in vier basis modellen.

Model 1: „*Hoe lief heb ik Uw wet, heel de dag is hij in mijn gedachten.*” (Tehiliem/psalmen 119:97)

Tora als ontmoeting of gesprek met God is het eerste model. Hierbij hoeft het bestuderen van de Tora niet beredeneerd te worden; de studie wordt simpelweg ingegeven door een natuurlijke behoefte aan het woord van God. Voor de psalmist is de Tora een object van liefde, iets waarbij hij voortdurende betrokken is, waar de leerling helemaal in op gaat en die de leerling volkomen vervult. Jammer genoeg is deze brandende liefde voor de Tora volledig vreemd aan de meest moderne joden.

Model 2: „*Prent ze uw kinderen in en spreek er steeds over...*” (Dewariem 6:7)

In dit tweede model, zoals dat in de sidra van deze week *Wa-et'chanan* wordt bepleit, kunnen veel hedendaagse joden zich vinden: het bestuderen van de Tora als basis voor een joodse opvoeding. Zo vormt de Tora (en in de ruimere zin alle klassieke joodse teksten) de bron voor alles wat je in ieder geval moet weten over het Jodendom: de belangrijkste verhalen, feesten en waarden. Om er zeker van te zijn dat iedere jood aan het begin van zijn of haar leven op de hoogte is van de belangrijkste

feiten en cijfers van het Jodendom, wordt veel geïnvesteerd in het onderwijzen van de Tora aan basis- en middelbare schoolleerlingen. Veel niet-Orthodoxe joden houden het daarna voor gezien; voor hen als volwassenen is de Tora studie bijna net zo relevant als wiskunde uit de tweede klas middelbare school.

Model 3: „Hij moet het onder handbereik hebben en erin lezen zolang hij leeft. Zo leert hij ontzag te hebben voor de Eeuwige, zijn God, en alle wetten uit dit boek in acht te nemen.” (Dewariem 17:19)

In het derde model (dat verderop in de Tora aan de orde komt) dient de Tora als religieuze autoriteit; het leren is een manier om het vervullen van de mitswot te perfectioneren. Aanhangers van dit model, voornamelijk vrome joden, raadplegen de Tora wanneer ze een vraag hebben over joodse wetten of rituelen. Bijvoorbeeld: wat is een ethisch aanvaardbare manier om geld weg te geven? Hoe moet er getrouwd worden? Wanneer moet er worden gebeden? Volgens dit model blijft de Tora je leven lang bruikbaar, als technische gebruiksaanwijzing (en niet meer dan dat), vergelijkbaar met een telefoonboek of een wegenkaart.

Model 4: „Leg dat wetboek geen moment terzijde en verdiep je er dag en nacht in, opdat je je aan alles houdt wat erin geschreven staat. Dan zal alles wat je onderneemt voorspoedig verlopen.” (Jehosjoea 1:8)

In dit vierde model wordt de Tora ook als uitgangspunt beschouwd, maar in bredere zin. Veel meer dan een handleiding voor de joodse wet, is de Tora een bron van wijsheid, te raadplegen bij praktisch elk aspect van het leven. Of het nu een kwestie is van religieuze praktijk, ethisch verantwoord gedrag, politieke ideologie of economisch beleid, geesteshouding of esthetiek – zij die dit model volgen, en dat zijn er maar heel weinig, gaan voor elk aspect van het leven bij de Tora te rade.

Terwijl alle vier modellen bruikbare antwoorden verschaffen op de vraag: Waarom Tora leren?, is het dit laatste voorbeeld dat naar mijn mening zou moeten worden gepropageerd in de hedendaagse joodse wereld, met name in de liberaal-joodse wereld. Wij moeten onze kinderen, onze gemeenschappen, onze gezinnen, en onszelf leren de Tora te zien als een onontbeerlijke en levenskrachtige, dynamische tekst en van evenveel belang voor ons dagelijks leven nu, als de Tora was voor hen die 2000 jaar geleden leefden. We zouden de vraagstukken en ideeën van de Tora zo moeten integreren in ons dagelijks leven dat het een bron van inspiratie wordt. De combinatie van oude vormen en moderne commentaren kunnen ons begrip van de wereld om ons heen vergroten, onze vastgeroeste ideeën en vooroordelen ter discussie stellen; en wie weet inspireert het ons uiteindelijk te worden wie we zouden willen zijn. Alleen als we de Tora in elk aspect van ons leven

laten doordringen zodat ons hele wezen ervan vervuld raakt, kunnen we misschien op een dag met de psalmist uitroepen: „*Hoe lief heb ik uw wet, heel de dag is hij in mijn gedachten.*”